

Het christelijk denken blijft actueel en vernieuwend

Interview met Roel Kuiper

Een van de sprekers die u tijdens het internationale congres zult kunnen horen is Roel Kuiper, bijzonder hoogleraar Christelijke Filosofie. De workshop die hij samen met Jonathan Chaplin zal geven ('Order in politics'), gaat over het thema orde in relatie tot politiek. Benieuwd naar de redenen voor dit onderwerp en zijn kijk hierop, hielden we met Kuiper een interview.

Een eerste vraag die wij u graag zouden willen stellen is: waar gaat de workshop precies over?

"Onze wereld verandert enorm. De effecten van globalisering worden zichtbaar in de economie en de samenleving. Machtsverhoudingen verschuiven, vaste samenlevingspatronen worden doorbroken. Dit levert gevoelens op van onthechting en desoriëntatie. Juist wanneer het sociaal en maatschappelijk vertrouwen afneemt, komen ook de dieperliggende vragen op tafel. Wat bepaalt eigenlijk de orde in de samenleving? Wat is orde eigenlijk? Is maatschappelijke orde gegeven met de manier waarop mensen samenleven, hun ethiek, of is die orde compleet flexibel en constructivistisch? De workshop die Jonathan Chaplin en ik geven, gaat over de wijsgerige vragen die hiermee samenhangen. De reformatorische wijsbegeerte is op dit punt altijd heel vruchtbaar geweest."

Wat bedoelt u met vruchtbaar? Hoe werpt filosofie dan een nieuw licht op de samenleving?

Ik bedoel hier dat de reformatorische filosofie in Nederland en daarbuiten belangrijk is voor het denken over de inrichting van de samenleving. Zij kent mensen een verantwoordelijkheid toe voor het sociale leven. Mensen zijn relatiewezens en vinden zin en levensgeluk in het samenleven met anderen. Dat ligt volgens mij al opgesloten in het idee dat we beeld van God zijn. Vervolgens erkent deze filosofie dat het sociale leven zich ontplooit en zich aanbiedt in bepaalde patronen. Wij zijn niet geheel en al de ontwerpers van het sociale leven, maar ook de ontvangers ervan. Een kind kiest niet voor zijn of haar ouders, maar blijkt opgenomen in een familieverband. Maatschappelijke ordening blijkt afhankelijk van de erkenning van dergelijke structuren, maar ook van menselijke keuzes en vormgeving. Reformatorische filosofie is een voortdurende bezinning op verantwoordelijkheden die hierin meekomen.

Is er een speciale reden om voor dit thema te kiezen?

Nadenken over 'ordening' heeft vandaag de dag een conservatieve klank. Zelfs in christelijke kring kan het gebeuren dat wie het opneemt voor 'scheppingsorde' gezien wordt als iemand die de klok wil terugdraaien. Scheppingsorde wil niet zeggen dat de huidige stand van zaken door de Schepper exact zo is ontworpen en dus niet mag worden veranderd. Scheppingsorde zou dan een statisch systeem zijn. Hieraan moeten mensen steeds worden herinnerd. In de reformatorische wijsbegeerte is juist gewezen op de *scheppingsdynamiek* als een kracht die vooruit wil op basis van wetten en structuurgegevens die gelden en zich blijven ontplooiën. Onze wereld eindigt niet zomaar in chaos,

maar vindt steeds weer aanknopingspunten voor vernieuwing en ontwikkeling! De vruchtbaarheid van dit inzicht in onze ingewikkelde tijd opnieuw toetsen is de inzet van dit congres. Chaplin en ik verkennen deze thematiek voor wat het politieke en sociale leven betreft. Zelf heb ik in mijn boek *Moreel Kapitaal* de vraag gesteld wat een samenleving tot een samenhangend geheel maakt.

Wat moet deelnemers bijblijven?

Hoe actueel en vernieuwend het christelijke denken over staat en samenleving nog altijd is. Jonathan Chaplin schreef een belangrijk boek over Dooyeweerd's visie op de staat en Wolterstorff publiceerde een aantal jaren geleden een boek over rechtvaardigheid. Al deze denkers laten zien hoeveel de westerse wereld heeft geprofiteerd van christelijk denken over recht, naastenliefde, sociale verantwoordelijkheid. Wij kunnen dat fundament niet missen. Daarom is het van belang over de kernvragen steeds opnieuw na te denken. Dat doen we tijdens het congres 'The Future of Creation Order'. Ik zie er erg naar uit.